

Két esküvő meg egy sirály

Sithembilé a nevem, de mindenki Thembinek szólít. Logikus rövidítés ez, amit csak egyvalaki nem respektál. Ő Tamara, Szlovákiából. Az valahol Prága közelében van, Kelet-Európában. Nem tudom pontosan hol, de szerintem Tamaráéknak sincs fogalmuk róla, pontosan hol fekszik Zimbabwe Afrikában. Taminak hívom Tamarát, ő meg engem Tempinek. Megbeszéltük ezt mindjárt az első napon, amikor estefelé betoppant diák lakásunk közös konyhájába és odaköszönt nekem. Olyan vidám volt, mint egy évvel ezelőtt én, amikor megérkeztem Brightonba. A jókedvű ösztöndíjas diáklány lelkesen áradozott a sivár konyhában. Elmagyarázta, hogy Szlovákiában már majdnem demokrácia van, így hát az ő ösztöndíját jövőre majd Albániából fogja megkapni valaki.

Zimbabwei diákok még nagyon hosszú ideig pályázhatnak ösztöndíjra. A vőlegényem, Enias is ott él. A Nemzetközi Vöröskeresztnél dolgozik, a fizetőképes és fényes jövőjú fiatal emberek közé tartozik. Gyermekkorunk óta ismerjük már egymást. Amikor először szerelmet vallott, csak nevettem és hazamentem. Kicsit talán meglepődött ezen. Enias jó kiállítású szépfiú és mindig is sok nő érdeklődött iránta. Amikor megkérte a kezemet, megkérdeztem tőle: És miért? Nem tudom, mit akartam hallani, hiszen már megmondta, hogy szeret és én hozzá akartam menni. Mégis felszínre tört belőlem ez a merőben filozofikus kérdés.

De hiszen te már két éve itt vagy, miért nem házasodtatok már össze? – kérdezte Tami, aki le se tagadhatná a maga európai sietősségét. Ha A mint A és B mint B együtt akarnak lenni AB-ként, akkor ripsz-ropsz gyorsan – minek várni? – az idő drága. Nekünk tényleg drága volt az idő. Én már Brightonban voltam, amikor Enias először kereste fel az apámat. Tudod jól, hogy úgy szeretlek, mint a saját fiamat és boldoggá tesz, hogy a mi Sithembilénk férje leszel. Csakhogy Thembi a legsikeresebb leányom, ráadásul ő az egyetlen, aki már repülőgépen is utazott. Óriási veszteség lesz nekünk, ha ő férjhez megy. Magas összeget kell érte kérnem, ugye, megérted? Enias-nak Zimbabweban kellett maradnia és más munkát találni, hogy többet takaríthasson meg.

A part menti King's street diákszállójának negyedik emeleti lakásában rajtam és Tamin kívül ott lakik még a kínai Li és a pakisztáni Meher is. Mindhárom lány beleplántálta képzeletembe a maga országáról kialakított elképzeléseim csíráit. A szlovákok határozatlanok és kételkedők, őszinték és szívélyesek. Időnként rendetlenek, majd meg lázasan tisztaságszeretők. A kínaiak nagyon rendetlenek. Még véletlenül se takarítják ki maguk után a zuhanyzósarkot, aztán mindenütt ott éktelenkednek a hosszú fekete hajszálaik. Jó okom van éppen róluk feltételezni ezt, mivel Tami haja szőke, én és Meher pedig rövid hajúak vagyunk. Meher haja gyönyörű sűrű, enyhén hullámos. Az enyém rövid és ritka, de gyakran meghosszabbítatom, vagy én magam hosszabbítom meg. Egyszer, amikor Tami egy hajjal teli zacskó mellett ülve talált a szobában, percekig csak ámuldozott. Mulatott a parókáimon is, amikkel a ruhatáramat gazdagítom néha. Ő nem változtatja a frizuráját. Úgy látszik a szlovákok bátorlalan kísérletezők.

Pakisztánban az esküvő még a zimbabweinél is bonyolultabb dolog. A minap összetalálkoztam a konyhában a négy világtáj és Meher mintegy mellékesen kirukkolt az újsággal. Férjhez fog menni. A karácsonyi szünetben a szülei bemutatták neki a jövőbelijét. „Te akkor láttad először, amikor bemutatták neked?” Tami aznap egész este a szemét meresztgette. Meher elmagyarázta, hogy az apja ismerősének a fiáról van szó. Vacsorára jött el hozzájuk az egész családjával. Akkor ismerkedett meg vele és a rokonaival. Lopva nézegették egymást a zsúfolt helyiségben, majd engedélyt kértek az apjuktól, hogy még egyszer találkozhassanak. Együtt ebédeltek egy étteremben. Két teljes óra felügyelet nélkül. Szerencsénk volt – áradozott Meher. Aztán egy kicsit szomorúan közölte, hogy két hónap múlva elmegy és az esküvő után már nem jön vissza. „Majdnem minden nap beszélünk telefonon. Azt hiszem, beleszerettem.”

A telefon mentette meg a mi kapcsolatunkat is Enias-szal. Egyszer meg tönkretette. Szokásomhoz híven, vidáman és gondtalanul felhívtam, ahogy máskor is szoktam. Ő meg belesírt nekem a kagylóba. Elcsábította egy közös barátnőnk. Magányosnak érezte magát, hiányoztam neki, így aztán lefeküdt vele. Egy darabig mindketten sírdogáltunk a telefonba. A BT-nél van előfizetésem a zimbabwei hívásokra, ötpennys percdíjjal. Nem tudom mennyibe kerültek nekem azok a könnyek. Repülőjegyet rendeltem. A lakásán találkoztunk és az egész hétvégét végigbeszélgettük. Kiabáltam vele, együtt sírtunk, igyekeztem megérteni a dolgot, alaposan kidühöngtem magam. Nem bontottuk fel az eljegyzést. Megígérte, hogy elmegy HIV-tesztre. Eltelt három hónap azóta, hogy Gloriával volt. Fertőzés esetén a teste már ellenanyagot termelt és jelez. Ez a teszt Enias bukására emlékeztet bennünket. Mint egy csúf hűtőmágnes, amit nem akarunk eltávolítani, mert üzenő notesz és tolltartó is egyben. Ragaszkodtam hozzá, hogy megvizsgáltassa magát közvetlenül az esküvő előtt is. Másfél évbe telt, míg összeszórta a szükséges összeget és apám elé mert állni. „Tami, Enias ma végre kifizette az értem járó pénzt. Tudod, milyen drága voltam?” – üdvözöltem a ziháló Szlovákiát a konyhában. A zimbabwei dollár és a brit font árfolyama titok maradt.

Az esküvőt megelőző időszakban Meher mély vallásosságba merült. Felolvasott nekünk a Koránból és Allah békéjét építette magában. Szaválása magával ragadott bennünket, a szent könyv csobogó dallamban feloldódó költeményként áradt, merőben más emóciók, mint amit az iszlám terroristák és George Bush terjesztettek. Az egyetemen az iszlám dzsiháddal szemben táplált ellenérzést felülmúlta az amerikai keresztes lovagok iránti ellenérzés. Szeptember tizenegyediké óta eltelt két év, az iraki háború nyolc hónapja tartott.

Én kommerszebben éltem – leányéletem elvesztése előtt két héttel Londonba mentem, hogy Enias-nak öltönyt, édesanyámnak, apámuramnak, testvéreimnek, nénikéimnek, bácsikáimnak és a menyasszonynak ruhákat vásároljak. Nászajándékot is választottam. A hagyomány szerint Sithembilének borítékot kellett kapnia – az ünnepélyes procedúra első lépéseként. Második lépés: az esküvőn a rokonok és az ismerősök megkérdezik a szülőktől, mennyit ajándékoztak a menyasszonynak. Aztán hangos szóval ámuldoznak. Az én esetemben nulladik lépés is volt. Pénteken este megérkeztem Hararéba. Hárommillió dollárt vittem a szüleimnek. Szombaton délután tartottuk a lakodalmat. A ház előtt felállított hatalmas sátorba eljött az egész városnegyed. „Mennyit kapott Sithembilé a szüleitől? Kétmilliót! Ó, micsoda bőkezűség, gratulálunk a menyasszonynak.”

Most már csak a vízumot kell beszerezni.

Hétfőn mentünk először a nagykövetségre, a lakodalom után mindjárt másnap reggel. Aztán ott voltunk a harmadik, a negyedik és az ötödik napon. Egész héten a kocsiban aludtunk. Velünk volt az öcsém is, mert ő gyorsabban tud szaladni. A közvetlen környéket minden este ellenőrizték a követség alkalmazottai, tilos volt a közelben parkolni. Reggel hat óra körül kinyitották a vaskaput és a sok száz autóból mintegy rajtlövésre futásnak eredtek a Brit Királyság lelkes hívei. Mi csak csütörtökön kerültünk a hön áhított ablakhoz. Szigorú diplomata ült mögöttem. Nem jártunk sikerrel. Britanniában állítólag egyre több olyan zimbabwei él és dolgozik, aki csak egy évre kap vízumot és aztán feketén ott marad tovább.

Hát, így vagyok én itt. Szabadidőmben a Marks&Spencer-nél melltartókat árulok a pénzt meg hazaküldöm a szüleimnek. A férjemnek is, mert a lakodalom előtt beadta a felmondását. Tami nagyon boldogtalan. Olyan mélyen együtt érez velem, mint azokkal az idős emberekkel, akiknél önkéntesként dolgozik egy öregek otthonában. A szolgálat után mindig elmeséli az egész

apartmannak a brit seniorokkal átélt élményeit. A fejében miniatúr diktafon van, és felveszi rá a kijelentéseiket. Az én fiam inszeminátor – mondja valami Mary. Teheneket injekcióz.

A gyanúm, miszerint Tami művészi kritériumok alapján választ magának önkéntes munkát Angliában, beigazolódott, amikor Brightonból távozva egy AIDS-betegeket ápoló londoni hospice szolgálathoz jelentkezett önkéntes munkára. A tanulmányi kurzusa azonban csak három hónapra szólt és a hivatalnokok ennyi idő alatt nem tudták hitelesíteni a személyazonosságát s engedélyezni számára a fizetés nélküli munkát. Londonban a kereset nélküli munkahelyet is ki kell érdemelni. A haldoklókat boldogítani senkit sem engednek csak úgy.

Csalódott volt, sopánkodott, mikor meglátogatott a hétvégén. Riporttémának viszont megteszi, hősiesen győzködte magát és engem, miközben a forgalmas mólón sétáltunk. Ez a verőfényes nap olyan, mintha csak valami rendkívülit tartogatna. Pontosan egy éve és két hete volt az esküvőnk Enias-szal. Háromszáz hetvenkilenc nap telt el azóta, hogy utoljára láttam. Nem volt elegendő lelkierőm megköszönni a brit hivatalokkal való eddigi kapcsolataimat.

Tami egy palacsintázóhoz invitált. „Emlékszel, itt dolgozik egy régi diaktársam Szlovákiából?” Simona barátnőnk már nyújtotta is nekünk a papírba csomagolt illatozó finomságot. Kettőt, egy gyerekadag árért. A vállalat figyelmessége. Óvatosan átvettük és a vaskorláthoz léptünk. A tenger türkiz színű fodrait napsugarak simogatták, a közelben brit popzene szólt, időnként megszakítva a móló fedett részéből odahallatszó játékautomaták zajától. Egy sussexi professzorom azt állítja, hogy így néz ki a pokol – mondta tele szájjal Tami, a villogó képernyőkkel és tompa tekintetű alakokkal teli teremre mutatva.

És akkor megtörtént. Egy sirály hirtelen elragadta a palacsintámat, amibe éppen beleharapni készültem nagy élvezettel. Mint egy nagy szürke tyúk. Igazán intelligensen, két karmába fogta, csak a csomagoló papírt hagyta a kezemben. Tami félrenyelt és kis híján az ő palacsintája is a földre pottyant. Ohohó, bámultak a járókelők. Jó, ha egy milliméternyi távolság volt az arcom és a part menti szárnyas feje között, azt hiszem még a lehelete is megcsapott. Ha célt téveszt, csőre a homlokom közepébe vájódik. Bolondos örömet éreztem. Enias ma megkapja a vízumot. Hazastartottam, hogy le ne késsem örvendező telefonhívását.

Árgyelán Erzsébet fordítása

